

שבועות

בשש שעות ביום קבלו ישראל את הדברות, ובתשע שעות ביום חזרו ישראל לאהליהם (פרקי דרבי אליעזר פרק מ"ו)

בפרקי דרבי אליעזר פרק מ"ו כתוב שבשש שעות ביום קבלו ישראל את הדברות, ובתשע שעות ביום חזרו ישראל לאהליהם. לפי זה יוצא, שזמן מתן תורה היה שלש שעות.

אומר הרב שטיינמן, שבהושענות אנו מבקשים "הושע נא שלש שעות הושע נא", ויתכן שהכוונה כי בזכות שלש שעות שהיה מעמד הר סיני, בזכות זה יושיע אותנו ה'. אלא, שיש לדון, מה לקח שם & כל כך & הרבה זמן הרי יש רק עשר דברות, ואם זה שלש שעות יוצא שכל דברה היתה שמונה עשרה דקות, וזה זמן & ארוך & מאד.

ויש לומר:

א. ברמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ד' כתוב שהמתורגמן לא יגביה את קולו יותר מהרב והרב לא יגביה את קולו יותר מהמתורגמן.

וכתב על זה ה"כסף משנה": ומה שכתב ולא יגביה המתרגם קולו בעת ששואל את הרב, דמשמע דבעת שהוא מדבר לעם הרשות בידו להגביהו, למד כן מדאמרין קודם הך ברייתא מנין שאין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא, שנאמר "משה ידבר והאלוקים יעננו בקול" בקולו של משה, ומשמע לרבנו דמדקאמר יעננו משמע שהיה שואל לה' יתברך וה' יתברך היה משיבו.

הוא אומר, בהר סיני נאמרו דברים, אך משה רבינו שאל שאלות וקבל תשובות ולכן זה לקח הרבה זמן.

תירוץ נוסף: **באור החיים** הקדוש פרק יט פסוק יט: אולי שהיה משה מדבר לפני ה' דברי שיר ושבח כמקבל פני מלך הגדול ברוך הוא. והאלוקים יעננו בקול, פירוש, בקול האמור בסמוך שהוא קול השופר כמי שמתרצה בדבריו. א"כ, משה רבנו אמר חרוזים, שירים ותשבחות לה' וה' ענה לו בקול שופר וזה כמובן לוקח זמן.

תירוץ שלישי: באחת הפעמים שאלתי את הגר"ח קנייבסקי שליט"א, לפי ההסבר שבשבועות אוכלים מאכלי חלב מפני שאבותינו, כשחזרו מהר סיני, לא היה להם כלים כשרים ואכלו רק חלבי.

לכאורה, איפה במעמד הר סיני נאמר משהו על מאכלות אסורות?

וענה הגר"ח, שכל התורה כולה רמוזה בעשרת הדברות. וא"כ, פשוט, שזה לקח שלש שעות מפני שהיה צריך להבין בכל דברה ודברה את כל הרמזים שניתנים ביחד איתה.

תירוץ רביעי: בפרשת משפטים כתב רש"י שהפרשה לא נאמרה לפי הסדר, ובאמת מה שנאמר בסוף פרשת משפטים שמשה עשה קרבן ובנה מזבחות, זה היה לפני מתן תורה.

אבל הרמב"ם חולק: פרשה זו קודם עשרת הדברות בארבעה בסיון נאמרה לו, לשון רש"י. ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם, לאחר מתן תורה נאמר לו כן. גם אלו דבריו ז"ל. ואין הפרשיות באות כסדר ולא כמשמען כלל.

ועוד כתיב (להל בפרק ג) ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים, שהם המשפטים

שבועות

האלה הכתובים למעלה, שאמר בהם (לעיל כא א) ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, כי איננו נכון שיהיה על המשפטים שנצטוו בני נח ושנאמרו להם במרה שכבר שמעו וידעו אות. ולא יאמר "ויספר" אלא בחדשות אשר יגיד: וכבר היטיב לראות ר"א שפירש הענין כסדרו, ואמר כי עד הנה (מלעיל כ כב עד כג לג) ספר הברית.

והנה הפרשיות כולם באות כהוגן, כי אחר מתן תורה מיד בו ביום אמר השם אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם (לעיל כ כד), והתחיל לחזור ולהזהיר על ע"ז לא תעשון אתי (ש כ כג), וצוה אותו ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, וכל המצות הבאות אחרי כן, והשלים באזהרת הע"ז שימצאו בארץ ובעובדיה (לעיל כג לב לג) ואמר לו אחרי צוותך זה להם, עלה אל ה' אתה ואהרן. והזכירה הפרשה כי משה עשה כמצות ה', ובא אל המחנה ויספר לעם את כל דברי ה' (פסוק ג) כאשר צוה אותו כה תאמר אל בני ישראל וגו' (לעיל כ יח), ואת כל המשפטים כאשר צוה ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (לעיל כא א), וקבלו הכל בשמחה ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה.

והטעם, כל הדברים האלה אשר דבר לך השם נעשה, כי מאמינים אנחנו בדבריך, כמו שספר במשנה תורה (דברי ה כד) ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר ה' אלינו ושמענו ועשינו. ואז כתבם משה (פסוק ד):

ולפי זה כל פרשת משפטי מן נאמרה באות שלש שעות, וא"כ, מובן למה היה צריך שלש שעות.

מקור: פנינים